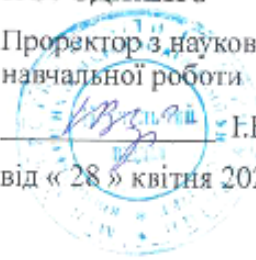

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Г.В. Гунько
від « 28 » квітня 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИ І МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених ВНАУ

Протокол № 9
від « 23 » квітня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
університету

Протокол № 11
від « 28 » квітня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Потапова Надія Анатоліївна, доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних наук та економічної кібернетики, електронна адреса: potap@vsau.vin.ua

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 7 «Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів»

кількість кредитів ЄКТС – 6;

кількість годин – 180 годин, у тому числі 32 аудиторних годин, 148 години самостійна робота;

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, III семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

«Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів» належить до нормативної навчальної дисципліни, освітній компонент циклу професійної та практичної підготовки:

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з такої дисципліни (пререквізитів): «Інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Методика викладання у вищій школі», «Методика дистанційного викладання у вищій школі», «Освітньо-наукові технології у вищій школі»;

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Національна економіка в умовах глобальних інституціональних трансформацій», «Прикладна інноваційна економіка», «Ринкові трансформації національної економіки», «Історія розвитку економіки АПК», «Екологічна економіка», «Економіка використання біоресурсів в умовах глобалізації», «Методологія та організація наукових досліджень в економіці з основами інтелектуальної власності».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна «Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів» ставить за мету ознайомлення здобувачів з методологією дослідження складних економічних систем, що функціонують на різних рівнях ієрархії та формуванням процесів прийняття рішень у межах визначених економічних систем, що функціонують в євроінтеграційних умовах.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів» є формування компетенцій та отримання результатів навчання щодо застосування сучасних методів аналізу та інструментів цілеспрямованого впливу на керовані економічні й екологічні процеси з метою прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень в еколого-економічних системах різних рівнів ієрархії.

5.3 Задачі вивчення дисципліни

Задачами вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та засвоєння практичних методик з моделювання процесів управління економічними системами, що функціонують в євроінтеграційних умовах, зокрема:

- опанувати методологію дослідження середовища й сучасних теоретичних засад щодо методів і моделей управління економічними системами різних рівнів ієрархії, пов'язаних із процесами екологізації, глобалізації та інтернаціоналізації, розвитком різноманітних форм бізнесу, у тому числі міжнародного; засвоєння методів та інструментів цілеспрямованого впливу на керовані економічні й еколого-економічні процеси, заснованих на інформації стосовно нього, визначеній раніше меті й розробленій програмі досягнення даної мети, а також процесів формування науково обґрунтованих рішень в економічних системах різних ієрархічних рівнів;

- сформувати дослідницькі навички стосовно теорії та практики щодо стратегій і особливостей застосування основних функцій в практиці управління як міжнародними компаніями, так і вітчизняними підприємствами різних форм власності;

- опанувати методику прийняття рішень, менеджменту людських ресурсів і здобуття навичок відбору кадрів, проектування службових стосунків і виробничої демократії на підприємствах (в організаціях) різних форм власності, а також на регіональному та міжнародному рівнях.

Навчальна дисципліна «Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів» належить до нормативних дисциплін, в результаті вивчення якої здобувач має сформувати компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність до науково-організаційної діяльності і співпраці в межах фахової спільноти.

Спеціальні (фахові компетентності) (ФК):

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК 3. Здатність використовувати сучасні інформаційні та

комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СК 5. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК 6. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.

СК 7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.

Результати навчання:

РН 1. Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

РН 3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН 4. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН 5. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.

РН 6. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН 9. Аналізувати і виявляти закономірності функціонування національних, так і міжнародних соціально-економічних систем.

РН 11. Аналізувати модифікації світової економіки під впливом новітніх факторів глобальної трансформаційної кризи.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Зміст дисципліни «Методи і моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів» полягає у системі структурованих компонентів знань та складових умінь, що є взаємопов'язаними та взаємодоповнюваними між собою для використання в процесі навчання. В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- сутність категорійного апарату моделювання процесів управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів;
- проблематику системного підходу аналізу економічних процесів в умовах євроінтеграції;
- зміст основних складових прийняття рішення в процесах системного управління;
- методи та моделі управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів;
- концептуальні підходи, щодо вирішення основних завдань моделювання процесів управління економічними системами в умовах євроінтеграційних процесів.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Теоретичні і методичні основи прийняття управлінських рішень в економічних системах різних ієрархічних рівнів.	2	2	18
2	Тема 2. Методи аналізу й обґрунтування прийняття рішень в управлінні економічними системами.	2	2	18
3	Тема 3. Модель як метод наукового пізнання й обґрунтування управлінських рішень в економічних системах різних ієрархічних рівнів	2	2	18
4	Тема 4. Методи і моделі прийняття рішень в управлінні інвестиційними проектами в еколого-економічних системах	2	2	20
5	Тема 5. Методи і моделі прийняття стратегічних управлінських рішень	2	2	18
6	Тема 6. Методи аналізу та прийняття рішень у фінансовому управлінні економічними системами	2	2	18
7	Тема 7. Методи прийняття рішень в прогнозуванні розвитку економічних систем різних рівнів ієрархії в умовах євроінтеграційних процесів	2	2	18

8	Тема 8. Методи прийняття рішень в прогнозуванні розвитку економічних систем різних рівнів ієрархії в умовах євроінтеграційних процесів	2	2	20
	Разом	16	16	148

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	80	щотижнево	Усне та письмове (тестове) опитування
2	Підготовка рефератів	6	1 раз в семестр	Усний захист
3	Виконання індивідуальних завдань	12	2 рази в семестр	Усне опитування
4	Розрахунки та дослідження з використанням комп'ютера	50	8 раз в семестр	Усний захист
	Разом	148	-	-

7.Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. *К.: Освіта України*, 2012. 272 с.

2. Гіл, Чарлз В. Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку: *К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи»*, 2001. 856 с.

3. Башнянин Г.І., Гончарук Л.Я. Ефективність соціалізації економічних систем: методологічні проблеми метрологічного аналізу. *Львів: Новий Світ–2000*, 2010. 240 с.

4. Поліщук Н.В., Ярмоленко В.О. Складові результативності функціонування складних систем як об'єкти моделювання. *Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки»*. 2013. Випуск № 33 (246). С. 86–93.

5. Потапова Н.А. Синергетичний розвиток складних економічних систем *Вісник національного університету «Львівська політехніка» "Проблеми економіки та управління"*. 2012. № 725. С. 180-186.

6. Потапова Н.А. Моделювання динаміки економічних систем. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія Економічні науки. Вінниця: ВНАУ*, 2012. Випуск 4 (70). Том 4. С. 87-92.

7. Кочура Є.В., Косарев М.В. Моделювання макроекономічної динаміки. *Київ: Центр навчальної літератури*, 2003. 236 с.

8. Бережная Е.В., Бережной В.И. Математические методы моделирования экономических систем. *Москва: Финансы и статистика*, 2003. 368 с.

9. Катренко А.В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації. *Львів: Новий світ*, 2003. 424 с.

Додаткова

1. Ферстер Э., Ренц Б. Методы корреляционного и регрессионного анализа., *М.: Финансы и статистика*, 1983. 186 с.

2. Шимко П.Д. Оптимальное управление экономическими системами. *Санкт-Петербург: Издательский дом "Бизнес-пресса"*, 2004. с. 43-76.

3. Федосеев В.В., Гармаш А.Н., Дайитбегов Д.М. и др. Экономико-математические методы и прикладные модели. *М.: ЮНИТИ*, 2002. 456 с.

4. Албанская Л.В., Бабешко Л.О., Баусов Л.И и др. Экономико-математическое моделирование. *М.: Экзамен*, 2004. 246 с.

5. Потапова Н.А., Ушкаленко І.М., Мельник І.С. Економетрична модель оцінки виробництва продукції тваринництва. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 40. С. 491-497.

6. Потапова Н.А., Зелінська О.В. Економетричний аналіз оцінки змін у використанні інформаційних технологій. *Polish journal of science*. № 26 (2020).Vol. 2. С. 17-24.

7. Волонтир Л.О., Потапова Н.А. Інформаційне забезпечення прогнозування нормативної грошової оцінки землі сільськогосподарського призначення в Україні. *Slovak international scientific journal*. 2020. № 39. С. 3-10.

8. Якубовський С.О. Процеси економічної дезінтеграції та їх моделювання. *Вісник Міжнародного Слов'янського університету. Харків Серія «Економічні науки»*. Том XV. №2. 2012. С.3-8.

9. Николук О.М. Методичні основи моделювання інтеграційних процесів сільськогосподарських підприємств. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2016. № 3(2). С. 29-35.

10. Макаренко І.П., Рогожин О.Г. Система інноваційних індикаторів ЄС як інструмент євроінтеграційних процесів. *Математичне моделювання в економіці*. 2019. № 2(15). С. 101-114.

Інтернет-джерела

1. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.fao.org/home/ru/>.

3. Офіційний сайт Української аграрної конфедерації. URL: <http://agroconf.org/>.

4. Офіційний сайт журналу «Бізнес-Інфо». URL: <https://www.businessinform.net/main/>.

5. Законодавча база Верховної Ради України – <http://zakon0.rada.gov.ua/>

6. Міністерство освіти і науки України – <http://mon.gov.ua/>

7. Науково-практичний журнал «Наука та інновації» – <http://scinn.nas.gov.ua/>

8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Освітній портал – <http://www.osvita.org.ua/>
10. Український інститут науково - технічної та економічної інформації – [http://www/uinte.kiev.ua/](http://www.uinte.kiev.ua/)
11. БД SCOPUS – <http://www.scopus.com>
12. Пошукова система GOOGLE АКАДЕМІЯ – <http://www.scholar.google.com.ua/>
13. Веб-сайт „Академічна книгарня@онлайн – <http://www.akbooks.com.ua/>
14. Колекція посилань на кращі електронні бібліотеки <http://lyapota.boom.ru/lib.htm>
15. Інформаційно-довідковий портал „Library.ru” <http://book.uraic.ru/ssylki/biblioteki>

8.Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та семінарських занять – 50 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін. та письмовий контроль: контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.); рубіжний контроль (контрольна робота у письмовій формі) – 20 балів; підсумковий контроль, (іспит в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до іспиту не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання здобувачем підсумкової контрольної роботи.

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

9.Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачів на практичному занятті під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення здобувачів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.